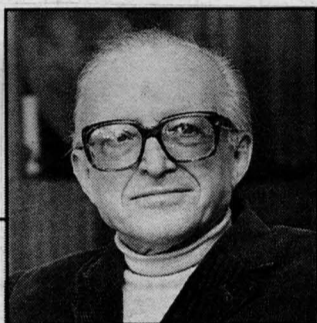


EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

## Supèrbia mal dissimulada



**T**robo que ens anem tancant en una bombolla opaca, que ens limita i només ens deixa veure allò que ens dóna la gana de mirar. Ens fa adoptar l'expressió d'anar una mica perduts, aclucant els ulls i deixant una petita escletxa entre parpella i parpella, una cosa semblant al tancament del diafragma en els objectius fotogràfics, per permetre més profunditat de cap. Però en la persona és un símptoma de visió deficient, com ocorre amb els miops. Jo en sóc des que era molt jove, i en aquest cas sé el que em dic.

Ja fa temps que és senyal de progressisme afirmar que no es té pàtria, que un home és ciutadà del món. Doncs a mi em sembla que, posats a fer, quedem curts. Per què, el món? I de quin món? Ens referim al nostre minúscul globus terraquí? Si és així, valdria la pena d'estirar més el braç i dir que som ciutadans del Cosmos, de la Via Làctia en amunt, més enllà de l'infinit. Que ja és dir! Això sí que ens donaria la sensació de camp per córrer i de trescar entre estrelles. El cel ens vindria petit i ens tibaria de costures.

Si en les nostres bravates ideològiques no ens movem dels peus a terra (els cosmonautes són, encara, una ínfima minoria), el que anem aconseguint és que el món —aquest— a més de petit sigui cada vegada més gris i anodí. Les autopistes en són una mostra: són iguals a tot arreu. A vegades he fet una aposta amb amics que en són fervents partidaris. Els dic que si ens tapaven els ulls amb una bena i ens traslladaven de cop i volta a qualsevol autopista de qualsevol país, i ens treien la bena de bursada, no sabríem pas conèixer on som. Com que aquestes vies ràpides són traçades eludint els centres de població, no hi trobaríem referències arquitectòniques orientadores. Potser només els experts en botànica estarien en condicions de formular hi-

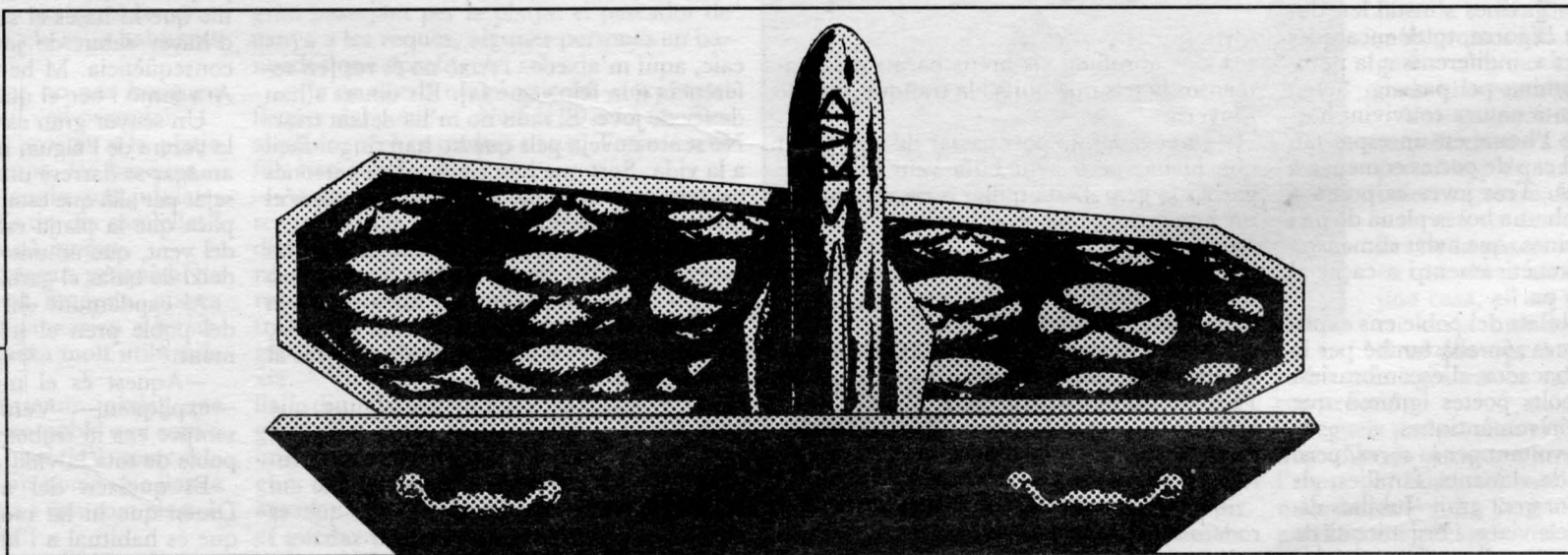
pòtesis aproximades. Les gasolineres són pràcticament iguals a tot arreu, i els bars i restaurants de carretera veloç, també: refrescos de les mateixes marques i aliments pre-preparats amb filosofies idèntiques, més condicionades per la necessitat d'anar de pressa que no pas per la gastronomia. En aquest medi, els qui afirmen amb una certa arrogància que ells no tenen bandera, són súbdits dels logotips de les grans empreses multinacionals. I paradoxalment, sense fer-se'n ben bé càrrec, els passa que

la seva pàtria universal se'ls estreny fins a assemblar-se a allò que donen de si els circuits veloços de la seva pàtria petita: poca cosa, arribar abans a lloc i haver de fer temps asseguts en una taula de cafè.

Amb el concepte de raça ens ocorre una cosa que també es presta a la confusió. El racisme és tan odiós i n'hem tingut experiències tan abominables (i no precisament de pàtria xica) que avui dia fins i tot desperta suspicàcies parlar de races. Però el cas és que n'hi ha i que no podem passar aquesta evidència ètnica per coladors ideològics. En tots els idiomes de gran abast hi ha publicades obres importants, en diversos volums, sota el títol —amb lleugeres variants— de *Les races humanes*. Generalment, són obres amb moltes il·lustracions que mostren notables diferències morfològiques. "Diferències", cal remarcar-ho, no pas trets que allunyin o acostin a l'obtenció de primers premis en concursos de bellesa.

El que cal és reconèixer humilment que la raça blanca ha contret deutes seriosos amb gairebé totes les altres races del planeta, i que ara no els podem pagar presumint de pàtria universal i de raça tot terreny. Seria massa fàcil, una manera gens correcta d'esquivar uns cops merescuts i guanyats a pols.

Pere Calders



ESPINOSA